

I. CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM

Gospodarstwo domowe jest podmiotem gospodarczym. I to najważniejszym i najczęściej spotykanym. To właśnie gospodarstwo domowe podejmuje decyzje, jakie towary i w jakiej ilości kupić, z jakich usług skorzystać. Tak więc producenci dóbr i usług oraz ich sprzedawcy muszą się liczyć ze zdaniem i opinią, a także z możliwościami finansowymi gospodarstw domowych.

Producent i sprzedawca (kupiec) są też podmiotami gospodarczymi. Celem ich działalności jest sprzedaż wytworzonych produktów i gotowych do świadczenia usług. Motywem ich działania jest osobisty interes, zysk. Przedsiębiorcy utrzymują się bowiem z tego, co zarobią swą działalnością. I nie można zbyt ograniczać ich dochodów, bo nie będą mieli z czego kupować lepszych maszyn i urządzeń i nie będzie się im chciało dobrze pracować. Piekarz upiecze nam smaczny chleb i chrupiące bułki, bo widzi w tym swoją korzyść. Tak samo rzeźnik wytwarza dobre wędliny, bo liczy, że na tym zarobi. Fryzjer stara się ładnie czesać swych klientów, bo liczy na to, że go znowu odwiedzą i dadzą zarobić. Na tym właśnie polega zgodność interesu producenta-sprzedawcy i konsumenta, mimo że ich motywy działań są różne: konsument chce dobrego towaru, a producent chce zarobić.

Prawie każde gospodarstwo domowe korzysta z usług banku. Do banku wpłaca się oszczędności, dokonuje się przelewów z konta osobistego przy płaceniu różnych rachunków. W banku również zaciąga się pożyczki na poważniejsze inwestycje domowe. Bank przyjmujący wkłady i lokaty oraz udzielający kredytów jest również podmiotem gospodarczym. Jest zainteresowany gromadzeniem oszczędności gospodarstw domowych i chwilowo wolnych środków pieniężnych przedsiębiorstw. Posiadaczom wkładów i lokat płaci bowiem odsetki, pobierając je z kolei od tych, którzy zaciągnęli kredyty. Różnica między wyższymi odsetkami od kredytów, a niższymi od wkładów i lokat jest zyskiem banku.

W gospodarce rynkowej działa bardzo dużo rozmaitych, samodzielnych podmiotów gospodarczych. Z punktu widzenia prawa dzieli się je na osoby fizyczne i osoby prawne. Osoba fizyczna to osoba, która ukończyła 18 rok życia, bo wtedy nabiera pełnej zdolności do czynności prawnych. Oznacza to, że może zawierać umowy gospodarcze i musi wywiązywać się z przyjętych zobowiązań. Natomiast osoby prawne to np. wszystkie przedsiębiorstwa zajmujące się działalnością gospodarczą o charakterze spółek.

Kamila Wilczyńska, Ci, którzy gospodarują. [w:] „Płomyczek” nr 7/8, r.1998, s.22.

1. Gospodarstwo domowe jako podmiot gospodarczy decyduje o:

- A) prawach członków rodziny B) obowiązkach młodzieży wobec starszych
 C) metodach wychowawczych dzieci D) wydatkach na kulturę i rozrywkę

2. Gospodarstwo domowe, będąc podmiotem gospodarczym, często korzysta z:

- A) usług banku B) porad sąsiadów
 C) wzajemnej życzliwości członków rodziny D) nieodpłatnej pomocy innych podmiotów

3. Producent zaspokaja potrzeby konsumentów, którzy w zamian:

- A) żyją jego kosztem B) podnoszą swój standard życia
 C) świadczą mu inne usługi D) płacą za nabyte towary i usługi

4. Motywem działania podmiotów gospodarczych jest:

- A) uzyskanie kredytu bankowego B) osiągnięcie zysku
 C) wytworzenie towaru wysokiej jakości D) zawarcie umowy handlowej

5. Banki osiągają zysk przede wszystkim w następujący sposób:

- A) nie wypłacają klientom należnych im odsetek B) promują niektóre towary
 C) naliczają wysokie opłaty za usługi D) udzielają oprocentowanych kredytów

6. Osobą fizyczną z punktu widzenia prawa nie może być:

- A) dziecko B) piekarz C) bankowiec D) mama

II. NAUKA O JĘZYKU

7. Czasownikiem nieprzechodnym jest:

- A) malować B) podać C) wyłączyć D) skoczyć

8. Postać niedokonaną ma czasownik w zdaniu:

- A) Poczekam tutaj na ciebie. B) Przyjdź jutro o piątej.
 C) Zawsze zabieram tę maskotkę. D) Wyślę zaraz ten list.

9. Konstrukcją bierną ma zdanie:

- A) Światło było zgaszone. B) Wszędzie panowały ciemności.
 C) Ktoś skradał się na palcach. D) Miałem duszę na ramieniu.

10. Tylko spójniki znajdują się w szeregu:

- A) ale, oraz, więc B) lub, na, nie C) przy, i, do D) on, ani, sponad

11. W liczbie pojedynczej nie może wystąpić rzeczownik:

- A) liczby B) decyzje C) postanowienia D) chrzciny

12. W liczbie pojedynczej nie odmienia się rzeczownik:

- A) sędzia B) ręka C) muzeum D) polityka

13. Błędnie zapisano:

- A) niemądrze B) można by C) nie trzeba D) nielepszy

14. Błędnie zastosowano zaimek w zdaniu:

- A) Powiem tobie sekret. B) Weź tę chusteczkę.
 C) Cofnij to słowo. D) Jego tam nie było.

15. Nie mówimy:

- A) Nie jedz rękami. B) Opowiadał o swoich przyjaciółach.
 C) Lubię ciasto z kakaem. D) Miał kłopot z liśćmi.

16. Nitka Ariadny to:

- A) babie lato B) przerwany wątek szczęścia
 C) wskazówka prowadząca do celu D) droga, jedwabna nić

III. LITERATURA

17. Ania Shirley odzyskała przyjaźń Diany, gdy:

- A) podarowała jej cenną broszkę B) przeprosiła jej mamę
 C) zaopiekowała się jej chorą siostrą D) zaprosiła ją na przyjęcie

18. Ania Shirley była dziewczynką:

- A) nieposłuszną B) ambitną C) nieśmiałą D) bojaźliwą

19. Skuteczność SPONY („Sposób na Alcybiadesa”) sprawdzila się podczas:

- A) oprowadzania po Warszawie wycieczki z Elbląga B) ściągania na egzaminie poprawkowym
 C) pisania pracy semestralnej D) wyjazdu na wycieczkę rowerową do Czerska

20. Adaś Cisowski, bohater książki pt. „Szatan z VII klasy”, wykrył sprawcę kradzieży pióra, lecz:

- A) nie zażądał zwrotu przedmiotu B) zgłosił przestępstwo na policję
 C) poinformował o tym rodziców chłopca D) zataił jego winę przed kolegami

21. Aniela, bohaterka książki pt. „Kłamczucha”, pracując jako pomoc domowa, ujawniła swą wiedzę na temat:

- A) zdrowego żywienia B) funkcji trygonometrycznych
 C) teatru D) szkodliwości środków chemicznych

22. Kucharzewski, bohater książki pt. „Wspomnienia niebieskiego mundurka”, był skromnym chłopakiem, co udowodnił wówczas, gdy:

- A) zrezygnował z udziału w zabawie B) uciekł przed gratulacjami za uratowanie kolegi
 C) nie ujawnił swego talentu muzycznego D) podzielił się z chłopcami słodyczami

23. Agent policyjny Fix, bohater książki pt. „W 80 dni dookoła świata”, aresztował Fogga, ponieważ:

- A) podejrzewał go o kradzież pieniędzy B) zarzucał mu kradzież dokumentów
 C) oskarżał go o wszczynanie awantur D) obwinił go o napaść na bezbronną kobietę

24. Harry („Harry Potter i komnata tajemnic”) pomógł nieszczęsnemu Zgredkowi w ten sposób, że:

- A) zmusił Malfoya do zwrócenia mu wolności B) dał mu skrzynię skarbów
 C) nauczył go ważnego zaklęcia D) uchronił go przed zemstą wrogów

25. Lockhart przestrzegał Harry`ego Pottera, że:

- A) ma w szkole wielu wrogów B) nie powinien wbijać się w dumę
 C) musi postępować zgodnie z regulaminem D) ktoś go szpieguje

26. Prawidłowo zestawiono nazwisko autora z tytułem książki w szeregu:

- A) Kornel Makuszyński - „Sposób na Alcybiadesa”
 B) Edmund Niziurski - „Kłamczucha”
 C) Irena Jurgielewiczowa - „Ania z Zielonego Wzgórza”
 D) Juliusz Verne - „W 80 dni dookoła świata”